

TOONDICHTER EN DIRIGENT OSCAR ROELS (1864–1938)

Luc Lekens

Honderdvijftig jaar terug werd de Gentse toondichter en dirigent Oscar Roels geboren. Hij doorliep een schitterende loopbaan maar is, zoals zovele anderen, nu een figuur waarover men nog amper spreekt en wiens werk nog zelden uitgevoerd wordt. Oscar August Roels werd geboren op 2 november 1864 te Gent aan de Kortrijksestraat, nu Kortrijksepoortstraat. Zijn vader Frans was

houtdraaijer, zijn moeder Theresia Braeckener. Op 24 juli 1897 huwde hij met Margareta Fautonnier (1866 - 1934); Het huwelijk bleef kinderloos. Aan het Koninklijk conservatorium te Gent studeerde Oscar Roels harmonie bij Karel Miry, toondichter van De Vlaamse Leeuw, en fuga, contrapunt en compositie bij directeur Adolphe Samuel. Hij behaalde er meerdere Eerste Prijzen.

Vanaf 1885 tot 1930 gaf hij zelf les aan het conservatorium en hetzelfde jaar werd hij tevens benoemd als zangleraar aan de Gentse stadsscholen. Tevens was hij vanaf 1893 organist en kapelmeester aan het Sint-Barbara-college te Gent.

In 1896 werd hij koorleider bij de Melomanen en behaalde er met dit koor talrijke onderscheidingen ook op internationaal vlak.

Als dirigent dirigeerde hij talrijke opvoeringen van zangspelen, operettes en opera's zowel in de Nederlandse Schouwburg te Gent, waaraan tot 1918 eveneens een operagezelschap verbonden was, als aan de Franse Opera waaraan

hij talrijke jaren als Eerste dirigent meewerkte.

Van de opera was hij, samen met Edmond De Loore, in 1918 en 1919 directeur.

Hij leidde er tevens de operaconcerten en de Wauxhallconcerten.

Als componist maakte hij naam met symfonische werken, cantates, kamermuziek, orgelwerken, koorwerken en liederen maar vooral met opera's; operettes en zangspelen zoals:

'Het geheim van Polichinel' (1889 – Zangspel); 'Oom Beckers geschiedenis' (1889 – Zangspel); 'Een laatste avondmaal' (1891 – Zangspel); 'Klaas en Klaasje' (1895 – Zangspel); 'Hildegarde' (1896 – Opera); 'De witte Kaproenen' (1899 – Lyrisch drama); 'Clodwig en Clothilde' (1900 – Lyrisch drama); 'Achter 't slot' (1903 – Lyrische komedie);

'Pinksternacht' (1908 – Opera); 'Vina Tjekaress' (1931 – Opera);

Dit laatste werk werd gecreëerd in de Lunaschouwburg te Antwerpen op 6 februari 1931. Te Gent echter werd het slechts bijna 5 jaar na zijn overlijden voor de eerste maal opgevoerd op 16 januari 1941.

Zijn werk dat echter het meest ophef maakte is 'De witte Kaproenen'. In het vooruitzicht van de opening, op 1 oktober 1899, van de nieuwe schouwburg aan het Sint-Baafsplein werd een wedstrijd uitgeschreven voor een nieuw toneelwerk ondersteund door muziek. Het reglement vermeldde: 'Een werk van grootsche opvatting waarin de gevoelens van het Vlaamsche ras zich zou veropenbaren in al het edele en al de vaderlandsliefde die hetzelfde kenmerken'.

Het bekroonde werk was 'De witte Kaproenen' met tekst van Lodewijk Lievevrouw-Coopman, in samenwerking met Gustaaf D'Hondt, en getoonzet door Oscar Roels die zelf zijn werk dirigeerde. Het was een grandioos spektakel met omvangrijke decors, een zeer uitgebreide bezetting, 150 nieuwe kostuums, paarden en muziek naar smaak van de tijd. Het derde bedrijf bracht een gevecht tussen de Fransen en de Witte kaproenen waarbij ruim 100 strijders en 10 paarden het toneel innamen. Het vijfde bedrijf was de apotheose met de optocht van de zegevierende Kaproenen met 150 man en opnieuw de 10 paarden.

Het werk kende het eerste seizoen niet minder dan 13 voorstellingen en bleef meerdere jaren op het repertorium.

Oscar Roels overleed te Gent op 29 oktober 1938.

Hij werd begraven op de Westerbegraafplaats te Gent, rechts van het midden-

park, rij 8, graf 1374. Op het grafmonument prijkt een portretmedaillon uitgevoerd door beeldhouwer Geo Verbanck.

Te Gentbrugge werd een straat naar hem genoemd, een verbinding tussen de Paul Lebrun- en de Tinneke van Heulestraat, niet zo ver van de Koningsdonkstraat.

Noten

Kultureel jaarboek provincie Oost-Vlaanderen 1964, tweede band - pp.143-278 'Repertorium van de lyrische werken'.

Belangrijk bericht aan de lezer

In het nr. 1 meldden we reeds dat ons tijdschrift vanaf 2015 **niet in juli – augustus verschijnt**.

Het volgende nummer draagt dan het nummer '4-5'.